

לפני 25 שנה

"העולם הזה" 782
תאריך: 23.10.52

רעשון הגיע תור הסיכומים:

פטיגוריה: סיכומי של עורך-הדין שמר אל תמיד היה למעשה רחוק מלהיות קיט רוג. כל המישפט הזה, אמר, בא כדי לתת לנוער הזמר מחשבה, לתבוע ממנו שיתבונן מאדישותו, יתחיל לפעול. "הנוער חייב להכיר בעובדה שהוא יכול לפעול. אני אומר שהנוער היה בסדר, אינו בסדר כיום, אולם הוא יכול להיות בסדר."

פטיגוריה: הגנתו של אליעזר לייבסון התרכזה בעיקר בעובדה — שהתנאים הי-קיימים כיום המשפטיים שהם מטילים על הנוער שונים בתכלית מכל מה שהיה עד כה. "הן רק לפני זמן קצר עשה הנוער מהפכה אדירה. הוא לא יבוא כעת להפוך את תוצאותיה. דברים רבים שנעשו עד כה בהתנדבות הפכו עכשיו תפקידי-חובה מובנים מאליהם. בחור אשר עשה פעם גדולות התנדב לשנת שירות יודע עתה כי בין כה וכה ייקרא לשירות שנתיים בצבא..."

פסק-הדין: השופט אליעזר מלחי פנה אל השופטים-המשפטיים והסביר להם את תפקידם, ואת האחריות הרובצת עליהם לפסוק אם הנוער אשם או זכאי. "אינכם מוגבלים למה ששמעתם וראיתם כאן הי-ערב. עליכם לתת את התשובות לפי מיטב ידיעותיכם ומצפונכם. אתם גם רשאים להימנע מלפסוק..."

כעבור חמש דקות ניתן פסק-הדין המלא: הנוער נמצא חייב (ברוב של שמונה נגד אחד, ושלשה נמנעים) לפי הפירוט הבא: בחוסר-נכונות להתנדבות בחיי החברה והמדינה; חייב (ברוב של שמונה נגד ארבעה) בהעדר חוש ציבורי. רק בהאשמה השלישית — רמה תרבותית ירודה — ניצל כבודו, והוא נהנה מן הספק (חמישה נגד חמישה, עם שניים נמנעים).

היה זה פסק-דין קטלני. 12 האנשים שפסקו אותו היו כולם צעירים, ונבחרו מתוך אותו הנוער שהאשמה כוונה אליו. המישפט-הציבורי על הנוער-העברי תם. פרט מעניין: למרות מיספר המשתתפים הגדול במקום, לא היה עיתון עברי שמצא לנחוץ לכתוב על המישפט הציבורי. לעומת זאת נתן לו קריין רדיו דמשק בעיברית פירוט רב. בפרסומו באיחור של יום את המקום שבו נערך המישפט הציבורי.

שניסה לפגוע במשרד-ההגון הישראלי בפצצה, חילופי תפקידים בצמרת מישטרת ישראל ואת הופעתה של ריטה הייוורת בסירטה, "זה קרה בטרינידאד", "סיפור החדש" מאת ורדה אפרת, תחת הכותרת, "מרום אהבה", עסק בהווי שחקני התי-אמרון, "הקאמרו".

כשער הגיליון: איש-החדש פרץ ברנשטיין. השער עצמו, ראשון שערי "העולם הזה" במתכונת של טכניקה-מעורבת ציור+צילום.

גיליון "העולם הזה" שיצא לאור לפני 25 שנים בדיוק הקדיש חמישה עמודים (מתוך 16, כולל שני שערים) לסיקור "מישפט ציבורי" שערכה מערכת השבועון לנוער הישראלי. כמדור "מיפלגות" הובא דיוקנו של איש-השער ואיש-החדש ח"כ פרץ ברנשטיין, ממנהיגי מיפלגת הציונים-הכלליים שפתי-הה, השבוע לפני 25 שנים, במשאומתו עם ראשי-הממשלה דויד בן-גוריון מתוך כוונה להצטרף לממשלה. צלם המערכת, פול גולדמן, הביא תחת הכותרת, "חיים חדשים" סדרת תמונות אכסלוסיביות שצילם בעיצומו של ניתוח קיסרי בכית-החנלים "הרסה" כתל-אביב. התמונות הן הראשונות מסוג זה שראו אור בעיתונות העברית.

ציוותי הכתבים של "העולם הזה" השבוע לפני 25 שנים סיקרו את המשבר כענף המוניות, את השביתה במפעלי המלט "שמשוין" כהריטוב (כית-שמס), את מישפטו של דוב שילנסקי

הנוער הישראלי 1952 על עצמו: אשם! * העדים - מידד

שייך: רמה תרבותית גבוהה, חיים חפר: נוער בלי השראה,

יהודה גבאי: בתי-ספר בלי ספורט, אפרים ריינר: מיפלגתיות

נוער

מישפט ציבורי

ביום השישי בערב, 18.10.52, נערך ב-אולם קולנוע גן רינה בתל-אביב מישפט ציבורי לנוער, בהשתתפות מאות נוכחים ובסדר מופתי. המישפט הקודם שנערך ל-נוער הישראלי היה גם הוא בתל-אביב, בראשותו של חיים נחמן ביאליק. השופטים היו יצחק ציוני, אליעזר מלחי ואורי אבנרי. הפרקליט אליעזר לייבסון סיגנר על הנוער, התקטיגור היה עורך-הדין שמר אל תמיד. נוסף על חברי-השופטים נבחרו גם שופטים-משפטיים לביניהם הצייר משה ברנשטיין, העיתונאית מירה אברך, ואהרם-כתיב-האישום: "חיים פלד, אתה נא-שם כי הגך נופל מן הדוד הקודם בחוסר נכונות להתנדבות בחיי המדינה והחברה, בהיעדר חוש ציבורי וברמה תרבותית ירודה. האם אתה מודה?" לאחר מישפט זוטא קטן הוחלט להסיר את ההשוואה עם הדוד הקודם. עדי הקטיגוריה החלו להש-מיע את עדותם.

כתיב-האישום: "חיים פלד, אתה נא-שם כי הגך נופל מן הדוד הקודם בחוסר נכונות להתנדבות בחיי המדינה והחברה, בהיעדר חוש ציבורי וברמה תרבותית ירודה. האם אתה מודה?" לאחר מישפט זוטא קטן הוחלט להסיר את ההשוואה עם הדוד הקודם. עדי הקטיגוריה החלו להש-מיע את עדותם.

כתיב-האישום: "חיים פלד, אתה נא-שם כי הגך נופל מן הדוד הקודם בחוסר נכונות להתנדבות בחיי המדינה והחברה, בהיעדר חוש ציבורי וברמה תרבותית ירודה. האם אתה מודה?" לאחר מישפט זוטא קטן הוחלט להסיר את ההשוואה עם הדוד הקודם. עדי הקטיגוריה החלו להש-מיע את עדותם.

שודמיות גלברד (בת 23, פקידה ממ-שלתית, לשעבר חיילת בפלמ"ח וחברת קיבוץ): "...אני מכירה היטב את אתם הי-חוגים המסתובבים בקפה כסית בתל-אביב ועטרה בירושלים. ואני רוצה לומר עליהם כמה מילים. הסופרים הצעירים המתהלכים ב"מסכנים אמריקאים ולובשים סוודר גם במזג-אוויר חם, חושבים שזו גבורה

להיראות עם חצי-תריסר צעירות בפרמ-יירה; הם מצאו להם אופנה חדשה בגידול וקנים רשפמים — אך מעולם לא יצאו למשברות לשוחח עם העולים החדשים. הסטודנטים יודעים רק להילחם בעד שרר-לימוד נמוך ואינם מתעניינים במילתמה בשחיתות או בשוק-השחור. הנוער כפוף למיפלגות ונותן לוקנים להתחיל ולקבוע כרצונם..."

רבי-חובל אירמה הלפרין: "בזמני, הנוער באמת הטביע את חותמו על כל החיים. היום הוא עבד נרצע של המיפל-גות... הנוער של היום אינו אשם במצבו. האשמה בעיקר בנו, שחינכנו אותו, וב-מיפלגות — בכל המיפלגות — האנטי-פטריוטיות והרקובות..."

מידד שייך: "הרמה התרבותית כאן היא הגבוהה שבשעולם! הראיה: באלום זה יושבים כמה אלפי צעירים שבאו כאן רק מתוך התעניינות בנושא רציני... הנה, לדוגמה, מיאמי-ביץ', עיר בגודל של תל-אביב. אין שם אף חנות-ספרים אחת! אם רוצים ספר קונים אותו בבית-מרקחת (דראג-סטור). ורק ספר קל..."

רפאל מושיוב (חבר מועצת פועלי תל-אביב מטעם מפא"י): "...שכר-הלימוד הנדרש מתלמיד בית-ספר תיכון כיום הופך את הלימודים למותרות שלא רבים יכולים להרשות לעצמם. בכל זאת צרים בתי-הספר מלהכיל את כל המבקשים. זה מעיד על שאיפה לתרבות, גם של הנוער וגם של הוריו..."

עד כאן עדי הסניגוריה, ומכאן עדים שבאו מתוך הקהל:

חיים חפר (פינומנאי): "גם בפלמ"ח היו מידות שונות של התנדבות: המיד הצטיינו אנשי ההכשרות ותנועות-הנוער. ברובן שמתוכם הוקמו 32 יישובים יסוד-אנשי הפלמ"ח שלא השתייכו לתנועות פחות נקודות... השירים שאני מחבר עתה דנים בנושאים אחרים מאלה שחיברתי

* ריינר משמש כיום כמנכ"ל חברת-העובדים של ההסתדרות.

חיים חפר
תודות לנוער...

חיים חפר
הצורך בהתנדבות

אפרים ריינר
גם יישוב הגבולות

מידד שייך
התעניינות בנושא רציני